1945 оной февралиин 2
ПЯТНИЦА
№ 21 (4657)
Сэн 20 мунгэн

Бухы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй ОБКОМОЙ ба УЛАН-УДЫН ГК-гэй болон БМАССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ОРГАН

Верховно Главнокомандалагшын *ПРИКАЗ*

4-дэхи Украинска фронтын сэрэгүүдые командалагша

Армиин генерал ПЕТРОВТО

Фронтын штабай начальник

Генерал-лейтенант КОРЖЕНЕВИЧТЭ

4-дэхи **УКРАИНСКА** фронтын сэрэгүүд **КАРПАТЫН** оршоной хада модотой, түозгтэй газараар добтолгоёо үргэлжэлүүлжэ, мүнөөдэр, январиин 29-дэ, дайсанай хамгаалгын газарай хүсэтэ түшэг тулгууриин пункт ба харгы замуудай шухала узел болохо **НОВЫ-ТАРГ** гэдэг городые эзэлэн абаба.

НОВЫ-ТАРГ гэдэг городые эзэлэн абахын түлөө болоһон байлдаануудта генерал-полковник **ГРЕЧКО**, генерал-лейтенант **БАТЮНЯ**, генерал-лейтенант **ГОРДЕЕВ**, генерал-майор **ВЕДЕНИН**, генерал-майор **КОЛДУБОВ**, генерал-майор **ГЛАДКОВ**, генерал-майор **ГРИНЧЕНКО**, полковник **ДРЯХЛОВ**, полковник **ГОРШЕВИЧ** гэгшэдэй сэрэгүүд; артиллериин генерал-майор **БРИЧЕНОК**, полковник **РУМАНОВ**, полковник **КЛЕЦОВ**, подполковник **ЗАНКИН** гэгшэдэй артиллеристнүүд; танкова сэрэгүүдэй генерал-майор **РАЙКИН**, майор **ЖИРНОВ** гэгшэдэй танкистнууд инженерно сэрэгүүдэй генерал-майор **ГОВОРОВ**, полковник **БАРАШ**, полковник **АСТАПОВ** гэгшэдэй сапёрнууд; полковник **БЕЛЯНЧИК**, капитан **ПОЛОХИН** гэгшэдэй хэлхээ-холбоошод шалгаржа гараба.

Иигэжэ туйлаһан илалтые тэмдэглэхын тулада **НОВЫ-ТАРГ** гэдэг городые эзэлэн абахын түлөө байлдаануудта үлэмжэ ехээр шалгарһан соединенинүүд болон частьнуудые орденуудаар шагнагдахаар табиха.

Мүнөөдэр, январиин 29-дэ, 23 часта манай Эхэ ороной столица **МОСКВА** болбол **НОВЫ ТАРГ** гэдэг городые эзэлэн абаһан 4-дэхи **УКРАИНСКА** фронтын шэн габьяата сэрэгүүдтэ зуун хорин дүрбэн ехэ буугаар арбан хоёр дахин артиллериин буудалга хэжэ Эхэ оронойнгоо үмэнэһөө салют мэндэ хүргэхэ байна.

Онсо һайн дайшалхы ябуулгануудые хэһэнэй түлөө **НОВЫ-ТАРГЫЕ** сүлөөлхын түлөө болоһон байлдаануудта хабаадалсаһан Таанарай хүтэлжэ байгаа сэрэгүүдтэ **БАЯСХАЛАН ХҮРГЭНЭБ.**

Манай Эхэ ороной эрхэ сүлөө ба бэеэ даанхай байхын түлөө байлдаануудта ами бэеэ үгэһэн геройнууд хэтэ мүнхэдөө алдаршаг!

Немецкэ булимтарагшад үхэжэ тонилог!

Верховно Главнокомандалагша
Советскэ Союзай Маршал И. СТАЛИН.

1945 оной январиин 29
№ 264.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

Советскэ Союзай Маршал Говоров Леонид Александровичта Советскэ Союзай Геройн нэрэзэргэ олгохо тухай

Ленинградска фронтын сэрэгүүдэй немецкэ булимтарагшадта эсэргүү операцинуудые хүтэлбэрилхэ талаар Верховно Главнокомандованиин дайшалхы даалгабаринуудые жэшээтэ һайнаар дүүргэһэнэй ба эдэ хэһэн операцинуудайнгаа өөсэтэ туйлаһан амжалтануудайнь түлөө Советскэ Союзай Маршал **ГОВОРОВ** Леонид Александровичта **Ленинэй орден** ба **«Алтан Одон»** медаль барюулгатайгаар **Советскэ Союзай** Геройн нэрэзэргэ олгохо.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ М. КАЛИНИН.
СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь А. ГОРКИН.

Москва Кремль. 1945 оной январиин 27.

Мүрысөөндэ абаһан уялгануудаа заатагүй дүүргэхэ

Бурят-Монголые сагаангвардеецүүд ба интервентнүүдһээ сүлөөлһөнһөө хойшо XXV жэлэй ойн үдэр хүртэр эгээ нэгэ һара үлэбэ. Энэ түүхэтэ Үдэрые ажал хүдэлмэри дээрэ имагта амжалтануудые туйлажа угтахын түлөө фабрика ба заводуудай, МТС-үүдэй, совхоз ба колхозуудай, шахт ба руднигуудай, түмэр ба уһан замуудай предприятинуудай, ой модон ба загаһанай ажаүйлэдбэриин предприятинуудай, советскэ, культурна ба медицинскэ учреждениүүдэй коллективүүдээр ойн урда тээхи социалистическэ мүрысөөн үргэн далайсатайгаар дэлгэрбэ.

Республикын ажалшад болбол энэ алдарта Үдэртөө дашарамдуулан Эхэ орондоо ба Улаан Армидаа шадаал һаа олон ба ехэ һомо хэрэгсэл ба элеэ хоолой зүйлнүүдые үгэхэ нэгэ хүсэлэнтэй. Энэмнай добтолжо ябаа Улаан Армимнай немецко-фашистска эзэмдэгшэдые өөһэдынь өшөөн соо өөсэлэн даража, Берлин дээрэ илалтын Улаан туг хиидхэхэ хэрэгтэнь горьтой туһаламжа болохо юм гэжэ бүгэдээрээ ойлгонхой.

Аймаг ба районуудай партийно-советскэ болон комсомольско организацинууд һайнтэрэй урда тээхи мүрысөөе оройлон хүтэлбэрилжэ, мүрысөөндэ орхоһоо абаһан уялгануудаа дүүргэлтэ болгоходонь үргэн ниитэ ажалшадта оперативна туһаламжа үгэдэг болонхой. Хаана партийно-советскэ организацинууд тус мүрысөөе шадабаритайгаар хүтэлбэрилнэб, тэндэ мүрысөөндэ орхоһоо абаһан уялганууд амжалтатайгаар дүүргэгдэжэ байха юм.

Хоринн, Иволгын, Сэлэнгын Бичурын, Хэжэнгын, Тарбагатайн ба Мухаршэбэрэй аймагуудай партийно-советскэ организацинууд һайндэрэй урда тээхи мүрысөөнэй түрүүшын үдэрһөө эхилжэ, энэ хэрэгые өөһэдынгөө гарта абаха зуураа ажал хүдэлмэринүүд дээрэ бага бэшэ амжалтануудые туйлажа шадаа. Хэжэнгын МТС-эй коллектив трактор заһабарилха жэлэйнгээ түсэб үшөө январиин 20-до дүүргэһэн байна. Иволгын МТС-эй коллективэйхид өөрынгөө центрые болбосон байдалтай болгохо тушаа ехэхэн эмхидхэлэй хүдэлмэри хэбэ.

Сэлэнгын МТС-эй нүхэр Еранскиин хүтэлбэрилдэг заһабарилагшадай бригада трактор заһабарилха жэлэйнгээ түсэб февралиин 23-да дүүргэхэ уялга абаа. Иимэ түрүү жэшээнүүд республикын аймаг ба районуудаар яһала олон. Хабарай тарилгада бэлэдхэлые ба малай үбэлжэлгые эрхим һайнаар үнгэргэжэ байһан колхоз ба совхозуудай тоо үдэрһөө үдэр бүри олошоржо байна.

Гэбэшье, һайнтэрэй урда тээхи социалистическэ мүрысөөндэ орходоо абаһан өөһэдынгөө уялгануудые топ хангалтагүйгөөр дүүргэжэ байһан колхоз ба совхоз, МТС ба ажаүйлэдбэриин предприятинууд олон бии. Түбхын түрүүндэ, иигэжэ гээгдэжэ ябагшадай тоодо Кабанскын, Заадын, Яруунын, Баунтын, Заиграйн ба бусад аймагуудые оруулхада зааханшье алдуу болохогүй.

Тус аймагуудай колхоз ба МТС-үүд болон бусад эмхи зургаануудай коллективүүд гоё-гоё уялгануудые абаашье һаа, тэрэнээ дүүргэлтэ болгохын түлөө һүлаар тэмсэһэн дээрэһээнь ажахын ба политическэ удхашанартай хүдэлмэринүүд хангалтагүйгөөр түүрэжэ байна.

Ушар иимэһээ алдарта ойн урда тээхи үдэрнүүдтэ бухы хүсэ шадалаа зангидажа ажал хүдэлмэреэ эрид шууд һайжаруулхын тула тэмсэхэ ёһотойбди. Иигэжэшье, бидэнэрһээ республикын правительство ба ВКП(б)-гэй обком эринэ гээшэ.

МАРТЫН 2-то

БУРЯТ-МОНГОЛЫЕ

сагаангвардеецүүд ба интервентнүүдһээ сүлөөлһэнһөө хойшо 25 жэлэй ой гүйсэхэнь

Абаһан уялгаяа аюунаар дүүргэе!

Сэлэнгын модобэлэдхэлшэдэй амжалта

Сэлэнгын Леспромхозой модошод шэнэ илалтануудые туйлабад. Эдэнэр хадаа Бурят Монголые сагаангвардеецүүд ба интервентнүүдһээ сүлөөлһэнһөө хойшо 25 жэлэй ойн урда тээхи социалистическэ мүрысөөн э ороходоо модобэлэдхэлэй гүрэнэй түс бые мартын 1-дэ дүүргээд, түсэбһөө гадуур 500 кубометр эрхим һайн шанартай барилгын модо оруулха гэһэн байгаа.

Тэгэд, эдэнэр абаһан уялгануудаа амсараа бэшэ, бодото стахановска ажалаараа бэелүүлбэд. „Улаан-Темник" колхозой нүхэр Намсараевэй модошодой бригада январиин 20-до модобэлэд эхэ сезонно түсэбөө 100 процент дүүргээд, түсэбһөө гадуур 178 кубометр модо тушааба.

Мүн тэрэшэлэн Молотовой, Тельманэй болон Ворошиловэй нэрэмжэтэ колхозууд модо бэлэдхэхэ түсэбүүдээ январиин 20-до 75—93 процент дүүргээд байна.

Эдэ колхозойхид түсэбһөө гадуур хэдэн зуун кубометр барилгын модо немецко-фашистска эзэмдэгшэдһээ сүлөөлэгдэһэн районуудта үгэхөөр уялгануудые абаад, э шэмтэй шадаар хүдэлмэрилжэ байна.

МОСКВА, КРЕМЛЬ

Нүхэр СТАЛИНДА

Хүндэтэ Иосиф Виссарионович! Би ой тайгын ангуушан гээшэб. Танай элидхэлэй эйлгосотой үгэнүүд минии сэдьхэлые гүнзэгыгөөр хүдэлгөө һэн. 62 наһатайшье һаа минии хүсэн хоёр дахин нэмэээ. Би тайгада гаража олон булга бариаб. 10 шэлэмэл баргажанай булта оборонын фондо оруулһанаа Танда баяртай омогтойгоор мэдүүлнэб.

Минии энэ бишыхэн ана туһанай бэлэг ухаалэй һомонууд болгогдоходонь, манай алдарта артиллеристнүүд тэрэниие немецкэ булимтарагшадай тэнэг толгойруу буулгахыень хүсэнэб.

Мүнөө зэлтойтоор агнажа ябанаб: 1944 оной 4-дэхи квартал соо 37 булга, 3 баабгай ба бусад олон ангуудые бариаб. Саашадаашье өсэхэ сусахые мэдэнгүй агнажа, шэдитэ баатарнуудта немецко-фашистска арьяатаниие тэрэнэй өөрынь нүхэн соо түргэнөөр бута сохихынь тулада туһалхаб гэжэ Иосиф Виссарионович, Таниие найдуулнаб.

ШЕЛКОВНИКОВ Егор Андриянович

БМАССР-эй БАРГАЖАНАЙ АЙМАГ УСТЬ-БАРГАЖАН

ШЕЛКОВНИКОВ Егор Андрияновичта

Улаан Армиин тухай Танай анхаралай түлөө минии амар мэндэ ба Улаан Армиин баясхалангые хүлеэн абыт

И. СТАЛИН.

ХОЁРДОХИ УКРАИНСКА ФРОНТ. Будапештын оршондо. Дунай мүрэн дээгүүр дайшалхы техникүүдые гаргажа байна.

Б. Лесиной ба Коноваловай фото (ТАСС-эй фотохронико).

Советскэ Информбюроһоо

Январиин 30-ай оперативна мэдээн

Январиин 30-ай туршада манай сэрэгүүд ЗҮҮН ПРУССИДА добтолгоёо үргэлжэлүүлжэ БИШОФШТАЙН, БАРТЕНЬБУРГ гэдэг городуудые эзэлэн абаад, мүн тэрэшэлэн 150 гаран ондоо һуурин газарнуудые, тэдэнэй тоодо МЮЛЬЗЕН, ГОЙТЕНЕН, ЗЕЕРАППЕН, МАТГЕТЕН (КЕНИГСБЕРГҺЭЭ 8 километр баруун-урагшаа) КОББЕЛЬБУДЕ, ЛАКЕРАУ, ДОРФ, ЛОЙНЕНБУРГ, ФАЛЬКЕНАУ, ГРОСС, ШВАНОФЕЛЬД, ТРОУТАНАУ, ЛЕГИНЕН, КАБИНЕН, БРЕДИКЕН ГРОСС, РАМЗАУ, РОЙШГАГЕН, ТОЛЛАН гэдэг һуурин газарнуудые байлдаатайгаар эзэлбэ. Энээнтэй хамта манай сэрэгүүд АЛЛЕНШТАЙНАҺАА зүүн хойгуур Эльбингын зүг тээшэ баруулжаа сүмэрэн гарахые һэдэһэн дайсанай ябган сэрэгүүдэй ба танкнуудай атакануудые амжалтатайгаар сухарюулһан байна.

Вислэйн адагта манай сэрэгүүд дайсанай эсэргүүсэлтые нуга даража, МАРИЕНВЕРДЕР гэдэг городые эзэлэн абаа.

ТОРУНЬ (ТОРН) районно дайсанай хүреэлэгдэһэн гарнизониие үгы хэхэ байлдаанууд үргэлжэлөө.

ВЫДГОШ (БРОМБЕРГ) городһоо баруун-хойгуур манай сэрэгүүд немецкэ ПОМЕРАНИИН газар дээрэ ЛИНДЕ, КРОЯНКЕ гэдэг городуудые эзэлэн абаһан ба 50 гаран ондоо һуурин газарнуудые, тэдэнэй тоодо РУГЕН, КЛЯЙШИН, ЗАКОЛЛЬНОЗ, ШЕНФЕЛЬД, БОРКЕНДОРФИ гэдэг томо һуурин газарнуудые болон КУТН, БИТТЕНБУРГ, ШЕНФЕЛЬЦ гэдэг түмэрзамай станциинуудые эзэлбэ.

ПОЗНАНЬ городһоо баруугаар манай сэрэгүүд добтолгоёо үргэлжэлүүлжэ Германиин газар дээрэ БЕТШЕ, ТИРШТИГЕЛЬ, БОМСТ, УНРУШТАДТ гэдэг городуудые эзэлэн абаад, мүн тэрэшэлэн 200 гаран ондоо һуурин газарнуудые, тэдэнэй тоодо ШТОЛЬЦЕНБЕРГ, ПРИТТИШ, ГРОСС ЛАММЕР, ГРОСС ШМЕЛЛЕН, КЛАЙНИТЦ гэдэг томо һуурин газарнуудые байлдаатайгаар эзэлһэн байна.

ПОЗНАНИИН оршондо горэд соо хүреэлэгдэһэн дайсанай частьнуудые үгы хэхэ байлдаанууд үргэлжэлөө.

Январиин 28-да ПОЗНАНЬҺАА баруугаар 1-дэхи Белорусска фронтын сэрэгүүд аэродромууд ба авиационно снарядууд дээрэһээ 228 немецкэ самолёт буляан абаба.

КАТОВИЦЕ городһоо баруугаар ба баруун-урдуур манай сэрэгүүд байлдаатайгаар урагшаа дабшажа, 60 гаран һуурин газарнуудые тэдэнэй тоодо ГЕРГЕСФЕЛЬД, КИФЕРШТЕЛТЕЛЬ, ШТАНДОРФ, ВИЛЬЧА, ЕГЕСФЕЛЬД, КРИР гэдэг томо һуурин газарнуудые эзэлэн абаа.

Январиин 29-дэ 1-дэхи УКРАИНСКА фронтын сэрэгүүд аэродромууд дээрэ 55 немецкэ самолёт булияжа абаа.

КАРПАДАЙ оршондо манай сэрэгүүд добтолгоёо үргэлжэлүүлжэ, ЗАКОПАНЕ гэдэг городые эзэлэн абаад, мүн тэрэшэлэн 80 гаран ондоо һуурин газарнуудые, тэдэнэй тоодо ЛЯХОВИЦА, ЗАВОЯ, ЛИПНИЦА ВЕЛЬКА, ЯБЛОНКА, ВИТАНОВКА, ВЫХОДНА гэдэг томо һуурин газарнуудые эзэлээ.

ЛУЧЕНЕЦ городһоо хойгуур ба зүүн-хойгуур манай сэрэгүүд һаа моротой газарай хүчэд хүшэр байлдаа ябуулга хэжэ, 100 гаран һуурин газарнуудые, тэдэнэй тоодо ГЕЛЬА, МУРАНЬ, ТИССОВАЦ, ПОЛГОРА, ДОБРОЧ, ДЕТВЯНСКА ГУТА, ДИВИН гэдэг һуурин газарнуудые эзэлбэ.

Будапештдэ, манай сэрэгүүд (БУДА) городой баруун хубида хүреэлэгдэһэн дайсанай гарнизониие үгы хэхэ байлдаануудые үргэлжэлүүлжэ МАРГИТСИГЕТ островые дайсанһаа сэбэрлэһэн ба 130 квартал эзэлһэн байна.

Январиин 29-дэ манай сэрэгүүд бүхы фронтнууд дээрэ 74 немецкэ танк гэмтээһэн ба үгы хэһэн байна. Агаарта болоһон байлдаануудта ба зенитнэ артиллериин буудалгаар дайсанай 24 самолёт унагаагдаба.

* * *

Зүүн Пруссида манай сэрэгүүд добтолгоёо үргэлжэлүүлбэ. Дайсан болбол түмэр бетонно түхеэрэлтэһээ бэлэдхэһэн бүхэжүүлэлгэнүүдтэе түшэглэжэ үсэд шанга эсэргүүсэлтэнүүдые үзүүлнэ. Советскэ сэрэгүүд гитлеровецүүдэй эсэргүүсэлтые зайлуулан, Кенигсберг городые урда ба хойноһоонь хүреэлжэ байна. Ябган сэрэгүүдһээ гээгдэнгүй ябаһан манай артиллеристнүүд дайсанай дотонуудые хяа бута сохижо, галай точконуудые дарана. Немецкэ соединениин частьнууд дайсанай хамгаалгын газарые хүсэтэ сохилтоор һэтэлээд, Кенигсбергһээ урдуур Фриш Гаф гэдэг тохой тээшэ сүмэрэн гараба. Советскэ частьнууд мүн тэрэшэлэн Кенигсбергһээ баруун тээ 5 километртэ байһан Метгетен гэдэг һууриие газарые эзэлэн абаа. Кенигсбергһээ Фриш Гаф тохойн хойто эрьеэр баруулжаа ошохо немецүүдэй гарта үлөһэн гансахан шоссейнэ харгы манай артиллериин буудалга доро байна. Дайсан болбол байлдаануудай үеэр амиды хүсэн ба техникын талаар ехэхэн гээлтэнүүдтэ эроно. Кенигсбергын оршондо манай сэрэгүүд нэгэ үдэр соо 3.000 гаран гитлеровецүүдые үгы хэһэн байна. Немецүүдһээ 7 танк, 68 ехэ буу, 7 самолёт ба бусад олон трофейнүүд буляан абтаба. 1.050 немецкэ солдат ба офицернүүд плендэ абтаа.

Манай сэрэгүүд байлдаатайгаар урагшаа дабшажа, мүнөөдэр Бишофштайн гэдэг городые эзэлэн абаа. Энэ райондо буу зэбсэгтэй ба эдеэ хоолой зүйлнүүдтэй немецкэ томо складууд, 30 паровоз болон 400 элдэб ашаатай вагонууд буляан абтаа.

Аллентайн городһоо баруун-хойгуур дайсанай ябган сэрэгэй ба танкнуудай томо хүсэнүүд баруулжаа сүмэрэн гарахые хүсэжэ дахин атакануудые хөһөн байна. Советскэ частьнууд хүсэтэ сохилтоороо немецүүдые сухарюулжа, тэдэнэртэ ехэхэн гээлтэнүүдые ушаруулба.

◆ Висла мүрэнэй адагта манай сэрэгүүд үсэд шанга болоһон байлдаануудай эсэстэ Мариенвердер городые эзэлэн абаа. Немецүүд энэ шухала түмэр ба шоссейнэ харгынуудай узел ба тэдэнэй хамгаалгын газарай түшэг тулгууриин пунктые гарһаан алдангүй барихые хүсэһэн байгаа. Мүнөөдэр советскэ сэрэгүүд эрид шанга атака хэжэ энэ городые эзэлэн абаһан ба дайсанай бутасохигдоһон частьнуудай үлэгдэлнүүдые Вислын саада бэедэ намнан гаргаһан байна. Городой оршондо ба тэрээнэй үйлсэнүүдтэ дайсанай олон үхээрнүүд үлөө. 24 ехэ буу, 161 миномёт, 50 автомат, 3 артиллерийскэ склад, 100 гаран автомашина, 8 паровоз, элдэб ашаатай 160 вагон ба бусад олон трофейнүүд буляан абтаба.

◆ Выдгош городһоо баруун хойгуур манай сэрэгүүд дайсанай хамгаалгын газарай удаан сагай түхеэрэлгые сүмэ сохёод, польско-германска хилэ дээрэ гараба. Советскэ частьнууд амжалтаяа хүгжүүлжэ, Германиин газар дээрэ 10 километр урагшаа ороходо зуураа Линде ба Кроянке гэдэг городуудые эзэлбэ. Энэ городуудые эзэлэн абахатай хамта Данциг-Шнайдемюль гэдэг түмэр харгы таһалагдаа. Дайнай болоһон газарта зүүгаад дайсанай үхээрнүүд үлөө. 2 хүягта поезд, 11 паровоз, 27 вагон буляан абтаба. Олон немецкэ солдат ба офицернүүд плендэ абтаа.

◆ Познань городһоо баруугаар манай ябган сэрэгшэд ба танкистнууд Обра мүрэниие гаталан гаража, тэрэнэй баруун эрьедэхи дайсанай хамгаалгын газарай удаан сагай түхеэрэлтые һэтэ сохёо. Советскэ артиллеристнүүд ябган сэрэгүүд ба танкнуудта харгыень сэбэрлэжэ, арбаад түмэр бетонно дотонуудые һандарһан байна. Обра мүрэнэй баруун нуудэ хүреэлэгдэһэн ба манай штурмовой группануудаар абтаһан байна. Обра мүрэнэй баруун эрьедэ советскэ частьнууд Тирштигель, Бомст, Унрушталт гэдэг немецкэ городуудые ба 200 гаран ондоо һуурин газарнуудые байлдаатайгаар эзэлэн абаба. Дайсан 4.000 гаран өөрынгөө солдат ба офицернүүдые гансал алуулжа гээбэ. Манай сэрэгүүд 93 ехэ буу, 600 гаран автомашина болон 31 түмэрзамай эшелон немецүүдһээ булияжа абаба. Гитлеровецүүд сухарижа ябаһаар нэгэ районда 250 немецкэ шархатаһан офицернүүдтэй госпиталь орхёо.

Манай сэрэгүүд 10.000 тухай хариин хүдэлмэришэдые фашистска дарлалтаһаа сүлөөлбэ.

◆ Катовице городһоо баруугаар ба баруун-урдуур манай сэрэгүүд байлдаатайгаар урагшаа дабшажа, дайсанай хяа бута сохигдоһон бүлэглэлэй үлэгдэлнүүдые үгы хээд, байлдаатайгаар урагшаа дабшаба. Үдэрэй туршада 1.330 немецкэ солдат ба офицернүүд плендэ абтаа. Дайсанай 32 танк ба 8 хүягта транспортернүүд гэмтээгдэһэн ба галдагдаһан байна. Нэгэ районда советскэ боецүүд бүлэг гитлеровецүүдые хяа бута сохёод, 107 ехэ буу буляан абаа.

◆ Улаантугта Балтийска флодой авиаци Лепая (Либава) портын оршондо дайсанай суднануудта добтолго хэжэ, 26 мянган тонно уһа турихэ хэмжээтэй 4 немецкэ транспортые шэнгээбэ.

Дамжуулгын Улаан туг абаба

Иволгын аймагай Райпотребсоюз үнгэрэгшэ оной IV-дэхи кварталай туршада өд бараанай эрьелтын түсэбые үлүүлэн дүүргэһэнэйнтээ түлөө БМАССР-эй Совнаркомой ба ВКП(б)-гэй областной комитедэй дамжуулгын Улаан туг абаба. Түс Райпотребсоюзай түрүүлэгшэ нүхэр З. Рыбалов ба наймаашан Халтанова гэгшэд 1000—1000 түхэригөөр шагнагдабад.

Эрхим цехүүд

Паровоз вагон заһабарилгын заводой Улаан тугта цехын эрхим залуушууд—комсомолецууд ажалай фронт дээрэ үндэр бүтээсэтэй ажалаараа суурхажа ябанад. Тэдэнэрэй дунда комсомолецууд нүхэд Кириллов, Мурашка ба Б. Цыремпилов гэгшэд ходоодоо даалгабарита нормонуудаа 150—200 процент хүртэр үлүүлэн дүүргэнэд.

Мүн тэрэшэлэн нүхэр Елкин гэгшын хүтэлбэрилдэг бригадынхид муу бэшээр хүдэлмэрилжэ ябанад.

Түрүү загаһашад түсэбөө дүүргэбэ

Республикын түрүү загаһашад алдарта XXV жэлэй ойн угтамжада үдэр ерэхэ бүри ажалай үндэр бүтээсэ туйлана. Хойто-Байгалай загаһанай заводой нүхэр Домбровскиин хүтэлбэрилдэг загаһашадай бригада аяар январиин 25-да һарынгаа түсэб 287 процент дүүргээ.

Мүн нүхэр А. Поплевинэй бригада (Усть Баргузин) загаһабарихa һарынгаа түсэб 208 процент дүүргэбэ.

Огородой поли үтэгжүүлнэ

«Красный боец» колхозэй член Мария Золтаритова гэгшэ огородой үндэр ургаса хуряахын түлөө эршэмтэйгээр тэмсэн үтэгжүүлгын хүдэлмэри һайнаар ябуулжа байна. Дүүрэн бэшэ мэдээгээр нүхэр Золтаритова 986 шарга наг шэбхэ огородой поли дээрэ гаргаба.

Бурят-Монголые сагаангвардеецүүд болон интервентнүүдһээ сүлөөлһэнһөө хойшо 25 жэлэй ойн урда тээхи мүрысөөндэ оролсоходоо нүхэр Золтаритова шэбхэ шэрэлгээ үшөө шангадхаха уялга абаад һаянай бүри зүдхэсэтэйгөөр ажаллажа байна.

К. АНТОНОВ.

Тарбагатай.

Ждановай нэрэмжэтэ колхозой ОТФ дээрэ

...арданкул гэжэ газарта түхеэ...дэhэн Ждановай нэрэмжэтэ ...лхозой хонинойтоварна фермэ ...а ой болэн шугы бургааhанай ...ща юм. Эндэхи хонишод хамаг ...хы хонидоо үнгэрэгшэ жэлэй ...н, намарай турша соо хагда ...гоо hайнтай бэлшэерэр адуул...а таргалуулhан байна. Тии...жэ үбэлые тарган тобироор ...таад, хонидойнгоо шадал шэ...ее бишинихашье буурууланrүй ...олджотой hайнаар харууhал...ад.

Малажалай өгөөл харюусалга...й үе түл абалгые энэ фермын...д hайн бэлэдхэлтэйгөөр угтаа. ...0 толгой хурьга абаад нэгэшье ...олтогүйгөөр тэнжээжэ байна. ...урьгадайнь байра hаруул, сэ...рхэнээр заhабарилагданхай. ...ухы хурьгадынь шэнээ тамир ...он түрэhэн hараараа тааруу...гдан амяар амяараа илгаг...нхай байдаг. Бүлеэн уhан, үб...н гэхэ мэтын хурьгадай тэжээл ...гэлжэ бэлэн байдаг юм. ...онишод Ханда Эрдыниева, Баль...има Мижитэва, Бальжима Гом...оева гэгшэд хони, хурьгадаа ...адхалан дулаанаар үбэлжүүл...ын түлөө хамаг хабаяа гарга...г байна.

hаяар түрэхэ хонитэйнгоо түл ...хүүлэнгүй ондо оруулхын тү...өө энэ фермынхид баhал hайн ...элэдхэлтэй.

Үнгэрэгшэ жэлдэ энэ фер...ын хонишод түрэндэ ту...лаха түсэбhөө гадуур 2 цент...ер нооhо оруулhан, брынзэ ту...аалгаа 116 процент дүүргэhэн ...айха юм.

Үбэлжэлгэ болон түл абалгые ...мхитэйгээр үнгэргэжэ байха ...агтаалта хонишодтой хамта ...ТФ-е дааша Дондок Цыдыпов. ...олхозой түрүүлэгшые малажалай талаар орологшо Чимит Эрдыниев гэгшэдэй хангалтатай хүтэлбэриие тэмдэглэхэ хэрэгтэй байна.

Бурят-Монголые сагаангвардеецүүд болон интервентнүүдhээ сүлөөлhэнhөө хойшо 25 жэлэй ойе угтуулан БМАССР-эй Верховно Советэй Президиум, БМАССР-өй Арадай Комиссарнарай Совет, ВКП(б)-гэй Обкомой хандалгада харюу болгон тус колхозой хонинойтоварна фермын хүдэлмэрилэгшэд түл абалгые нэгэшье хоролтогүйгөөр үнгэргэхэ, хонидойнгоо тамир алдуулангүй ондо оруулха, hү hааха, ноохо хайшалха түсэбүүдээ үлүүлэн дүүргэхэ гэхэ мэтын уялгануудые абаа. Мүнөө тэрэнээ дүүргэхын түлөө бултадаа мүрысөөд, хони хурьгадайнгаа харууhалга бүри hайжаруулба.

Хэрбээ Ждановай нэрэмжэтэ колхозой малажалай бүхы фермэ, гүүртнүүд ОТФ шэнгеэр хүдэлмэрилөө hаа үбэлжэлгые hайнаар үнгэргэхэ дүүрэн аргатай байгаа. Теэд, зарим фермэнүүдынь, илангаяа нютагай үүлтэрэй малай фермэ үбэлжэлгэ хангалтагүйгөөр үнтэргэжэ байха юм. Эндэхи үхэр болон бурууннууд хангалтагүй харууhалтатай дээрэhээ үдэр ерэхэ бүри туража шадал багатай болоно. Гадна, энэ фермын hаалишад түл абалгада хүсөөд hайнаар бэлэдхээгүй байhаар. Зарим hаалишадынь хэдышье үнеэ түрүүлхэ байhанаа мэдэнэгүй. Жэшээлхэдэ, hаалишад Ракшаева, Цыпгуева гэгшэд хэды үнеэдэйнгөө орсондо эрооhон, hаяар хэдые түрүүлхэ байhанаа мэдэхэгүй байба. Малай гүрэлгын үедэ шухала хэрэгтэй болохо лампа гэхэ мэтын зүйлнүүд мүнөө хүртэр бэлэдхэгдээгүй байhаар. Түгалай байра, үнеэдэй түрэхэ гэр түлихэ түлеэн, нарай үнеэдтэ эдюулхэ үбhэ тэжээл тэрэшэлэн бэлэдхэгдээгүй байха юм.

Үбhэ hолоомэ гамтайгаар гаргашалха тушаа шухала хэмжээн абтаагүй байна. Тэрээнhээ болоод hолоомэо үни хада дууhажархинхай. hаалишад малда эдюулхэ нормоёо мэдэнэгүй. Малые хобто cooho эдеэлүүлхэ ябадал өмхидхэгдээгүй байха юм.

Колхозой правлени болон партийна организаци малшадай культурна эрилтэнүүдые хангаха тушаа анхаралаа багаар табина. Фермын хүдэлмэрилэгшэд нэгэшье хэhэг газетэ абанагүй. Мүн агитаторнууд өндэ ерэжэ, малшадые одооной үеын оршон байдалтай танилсуулха уялгаяа дүүргэнэгүй. Тэрэшэлэн фермын хүдөлмэрилэгшэдэй дунда социалистическэ мүрысөөн эмхидхэгдээгүй байна. Эдэ мэтэhээ болоод тус фермынхид зарим малнуудаа тураажа байха юм. Мүн үбhэ hолоомоор дутамаг ба малайнгаа туранхайе мэдэжэ байгаад үбэлэй адуулга эмхидхээгүй байха юм.

Тус фермын хүдэлмэрилэгшэд ОТФ-эйнтэе түрүү малшадhаа жэшээ абажа үхэр малаа тобир тарганаар эндо оруулха, түл абалга эрхимээр үнгэргэхэ хэрэгтэ эршэмтэйгээр оролсохо зэргэтэй.

О. ГОМБОЕВА.

Заграйн аймагай
Хэжэ нютаг.

БМАССР-эй СНК ба ВКП(б)-гэй Обкомдо

Республикын колхозуудаар герасимовска звенонуудай хүдэлмэри hайжаруулха хэмжээнүүд тухай

БМАССР-эй Совнарком болон ВКП(б)-гэй обкомой бюро республикын олонхи аймагуудаар малажалай тэжээлэй база бэхижүүлхэ болон сабшалангай ургаса дээшэлүүлхэ шухала удхашанартай герасимовска звенонуудай хүдэлмэри сэгнэгдэнэгүй гэжэ тэмдэглэбэ.

Аймагай партийна, советскэ, илангаяа газартаряалангай органууд колхозуудтахи герасимовска звенонуудай хүдэлмэриие хүтэлбэрилнэгүй. Тэрэшэлэн хүдөөажалай специалистнар герасимовска звенонуудта туhаламжа үзүүлхэ үүргэеэ дүүргэдэггүй байhаар. Тэрээн дээрэhээ болоод герасимовска звенонуудай хүдэлмэри hуларhан, солото луговод В. А. Герасимов болон герасимовска эрхим звенонуудай хүдэлмэриин дүй дуршэл дэлгэрүүлхэ ябадал хэрэгсээгдэдэггүй байха юм. Гадна, олонхи аймагуудаар герасимовска звенонууд огтолон үгы болоhон байна.

Герасимовска звенонуудай хүдэлмэридэ имнэ хайша хэрэгээр хандаhан ябадалые тэсэшэгүй дээрэ тоолоод, республикын колхозуудаар сабшалангай ургаса hайжаруулха зорилгоор БМАССР-эй Совнарком болон ВКП(б)-гэй обкомой бюро ингэжэ тогтообо гэбэл:

1945 оной февралиин 1 хүртэр республикын колхозуудаар герасимовска бүхы звенонуудые hэргээжэ, ондоо хүдэлмэридэ орсоhон луговодуудые герасимовска звенонуудтань бусаахыень республикын Паркомзем, аймгүйсэдкомууд болон ВКП(б)-гэй айкомуудые уялгалха.

Солото луговод Герасимовай дүй дуршэлые дэлгэрүүлхын, саг үргэлжын луговодческо звенонуудые байгуулхын болон луговодуудай мэргэжэл шадабариие дээшэлүүлхын зорилгоор 1945 оной февраль соо аймаг бүхэндэ герасимовска болон саг үргэлжын луговодческо звенонуудай звеньеводуудай арбан хоногой курс эмхидхэхыень республикын Паркомзем, аймгүйсэдкомууд болон ВКП(б)-гэй айкомуудые уялгалха.

Герасимовска звенонуудай хүдэлмэриин дүй дуршэлые үргэнөөр дэлгэрүүлхын тулада герасимовска hайн звенотой колхозуудайнгаа нэгэндэ энэ жэлэй мартhаа хожомдонгүй луговодствоор лаборатори—гэр эмхидхэхыень аймгүйсэдкомууд болон ВКП(б)-гэй айкомуудые уялгалба.

Байгша оной февраль хүртэл луговодческо звенонуудта сабшалангай газар даалгажа, тэжээл бэлэдхэхэ гүрэнэй түсэбэй ёhoop агротехническэ хэмжээ-ябуулганууудые үнгэргэхэ ябадал хангахыень республикын Паркомзем, аймгүйсэдком болон ВКП(б)-гэй айкомуудые уялгалhан байна.

Үтэгжүүлгын хүдэлмэри hайнаар ябуулжа, ургаса хуряаха түсэбөө үлүүлэн дүүргэhэн луговодческо звенонуудта саг үргэлжэ хүдэлмэрилдэг колхозникуудта хуряаhан үбhэнэйнь гурбанайнь нэгэ хубиие нэмэлтэ түлбэри үгэхэ ябадал хангаха.

АДУУ МАЛАЙ ҮБЭЛЖЭЛГЭДЭ ГОЛ АНХАРАЛАА ТАБИХА

Республикын колхозуудаар адуу ...алай үбэлжэлгэ хангалтагүйгөөр ...нгэргэгдэжэ байhан сандаа. Үо...э тэжээлэй дутамаг, мүн тэрэ...ние зүбөөр гаргашалжа шадаа...үй дээрэhээ олонхи аймагуудай ...олхозуудаар үхэр малай тура...а, үхэхэ баримтанууд үзэгдэнэ. ...лонхи аймагуудтахи партийна, ...оветскэ, илангаяа газартаряа...лангай органууд адуу малай ...бэлжэлгые хүтэлбэрилхэ хэрэгтэ ...айша хэрэгээр хандажа, 1944 ...ноойнгоо алдууе дахнад дабтажа ...айна. Партиин Областной коми...тет болон республикын Совнар...комой зүгhөө үбэлжэлгын эхил...hэнhээ абаад нютагуудтахи партийна, советскэ, газартаряалан...гай органуудай хүтэлбэриие мал...ажал тээшэ хандуулха шухала ...заабаринууд үгтэhэн байгаа. Гэ...бэшье, олонхи аймагуудай хүтэл...бэрилхы хүдөлмэрилэгшэд мал ...ажалай асуудалда хайша хэрэ...гээр, хүнгэнөөр хандажа байhаар.

...Кяхтын аймагта адуу малай үбэлжэлгэ илангаяа хангалтагүйгөөр үнгэргэгдэжэ байна. Эн...дэхи диилэнхи колхозууд үбhэ тэжээлээ хүсэд бэлэдхэжэ ша...даагүй дээрэhээ үсөөн бэшэ ма...лаа тураажа гай гарзада орожо байха юм. Энэ ноябрь соо 22 адуу морин, 8 эбэртэ томо мал, 33 хонин хороhон байгаа hаа, декабрь соо үшөө олон толгой үхэhэн байна. Малажал дээрэ имнэ бэрхэшээлтэ байдалай тохёолдоод байhые мэдэжэ байhан ВКП(б)-гэй Кяхтын айкомэй секретарь нүхэр Болсохоев, аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Ушнаев гэгшэд энэ аюулhаа гараха хэмжээнүүдые хараалаагүй байhаар. Нэмэлтэ тэжээл бэлэдхэхэ хүдэлмэри өндэхи колхозуудаар мүнөө хүртэр өмхидхэгдээгүй. Гадна бии байгаа үбhэ hолоомэёо арбилан зүбөөр гаргашалха хэмжээн абтанагүй. Зарим колхозууд үбhэ hолоомоёо адуу малдаа гэшхүүлжэрхихэhээ гадна хуули бусаар гаргашалhан байха юм.

Сэлэнгын аймагай колхозуудаар адуу малай үбэлжэлгэ баhал имэрхүү байдалтай. Январиин 25-ай мэдээгээр энэ аймагай колхозуудаар 118 мянган центнер үбhэн, 64 мянган центнер hолоомо, 19 мянган центнер зеленко, 11 мянган центнер шэмэтэ тэжээл, багашаг тооной силос үлэhэн байба. Эдэ тэжээл эройдоол апрелиин нэгэ хүртэр хүрэхэ байна. Тиихэдээшье байгуулагдаhан графигай ёhoop нарин нягтаар арбилжа гаргашалха болоно. Мүнөө энэ аймагай адуу малай хахалhаань олонхинь дундаhаа доошо шадалтай, туранхай болошоhон байха юм. Гэбэшье энэ байдал Сэлэнгын аймагай хүтэлбэрилэгшэдэй амгалан hуудалые үшөөл хубилгаагүй байhаар. Эндэхи колхозуудаар нэмэлтэ тэжээл бэлэдхэхэ тушаа мүнөө хүртэр ямаршье хэмжээн абтаагүй байhан ябадал Сэлэнгынхидэй hанаа амар байдалые балшыса гэршэлнэ.

Бичурын, Кударын, Байкало-Кударын аймагуудай хүтэлбэрилэгшэд адуу малай үбэлжэлгын ябасые баhал хайша хэрэгээр хүтэлбэрилнэ. ВКП(б)-гэй Бичурын айкомой секретарь нүхэр Фролов, аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Семенов гэгшэд имагтал үбэлжэлгын ябасые тоо бүридхэлөөр баримтаад, малажалай байра байдал, эдеэ хоол тушаа бодото анхаралаа табидаггүй байна. Тэрэшэлэн, Кударын, Мухаршэбэрэй, Байкало-Кударын аймагуудай хүтэлбэрилэгшэд малай үбэлжэлгые имэрхүүгээр хүтэлбэрилнэ.

Малажалые имээр хүтэлбэрилжэ байhан ябадал тэсэшэгүй гээшэ. Аймаг, колхоз болон газартаряалангай органуудай хүтэлбэрилэгшэд малажалай түлөө сэхэ харюусаха байhанаа мэдэхэ ёhотой.

ВКП(б)-гэй Обком болон БМАССР-эй Арадай Комиссарнарай Совет республикын колхозуудаар адуу малай хорожо туража байhан ябадалые зогсоохо түсгаар хэмжээнүүдые хараалhан байна. Энэ заабаринууд республикын аймаг, колхоз бүхэнөөр заатагүй дүүргэгдэхэ зэргэтэй. Мүнөө үедэ нэмэлтэ тэжээл бэлэдхэхэ хүдэлмэридэ бүхы колхоз, бригада, фермэнүүдые элсүүлхэ шухала. Тиихэдээ үбhэ тэжээлээр элбэгшье колхозууд нэмэлтэ тэжээл бэлэдхэхэ хэрэгтэ бүхы хүсэеэ гаргаха уялгатай. Хабарай хатсуу хүйтэн болон малай түл абалгын харюусалтата үдэрнүүдтэ үхэр малнуудтаа бардам хүрэхэ үбhэ тэжээл бэлэдхэжэ шэнээ тамирынь алдуулхагүйн түлөө мүнөөhөө анхарха хэрэгтэй.

Үбэлэй адуулгые hуладхажа яажашье болохогүй. hүүлэй үедэ эрооhон саhа бурдаhанай малай бэлшээриие хэды шэнээ дараhан байбашье hаань, али болохо аргаар хагда бултайлгажа адуулгаа үргэлжэлүүлхэ шухала. Үбэлэй адуулга hайнаар эмхидхэхэ хэрэгтэ олоод адуулгаа үргэлжэлүүлхэ колхозникууд халуун анхаралаа табиха зэргэтэй.

Адуу малай үбэлжэлгын энэ шухала үедэ фермэ, гүүртнүүдээр хүдэлмэрилжэ байhан колхозникуудай дунда агитационно ойлгуулламжын хүдэлмэри урда урдынхиhаа үргэнөөр ябуулха хэрэгтэй. Партийна, комсомольско организацинууд колхозникуудай дунда үнгэргэхэ агитационно-нитын бүхы хүдэлмэриие малажалай фермэ, гүүртэ болон адуулгын газарнуудта абаашаха уялгатай.

Фермэнүүдые даагшад, малажалай специалистнар, колхозуудай болон газартаряалангай органуудай хүтэлбэрилэгшэд малажал хүтэлбэрилхэ харюусалгаа хэзээ бүхэнэйхиhөө шангадхаха ёhотой. Адуу малай хоролтотой тэмсэшгүй энэ шухала хэрэгтэ хайша хэрэгээр хандаhан хүнүүд сэрэгэй үеын хатуу хуулиин ёhoop харюусаха байна.

Үбэлжэлгые амжалтатайгаар үнгэргэхэ хэрэгтэ хүдөө нютагуудтахи комсомолецуудай үүргэ угаа ехэ. Комсомолецууд фермэ, гүүртэ бүхэндэ түрүү үүргэ эзэлэн үргэн нитэ колхозникуудта үльгэр жэшээ харуулха зэргэтэй.

Адуу малай үбэлжэлгэдэ тохёолдоhон энэ бэрхэшээлтэ байдалаа заhажа дутуу дундануудаа ойрын үдэрнүүдтэ усадхаха хэрэгтэ республикын бүхы партийна, советскэ, газартаряалангай органууд хамаг хүсэеэ хандуулха сагынь тулаа. 1945 ондо адуу мал үсхэбэрилхэ гүрэнэй түсэб үлүүлэн дүүргэхэ ябадал үбэлжэлгые амжалтатайгаар үнгэргэhэнhөө болохо байна. Тиимэ тулада үбэлжэлгэ болон түл абалгые эрхим hайнаар үнгэргэхэ хэрэгтэ аймаг колхозуудтахи гол хүсэн табигдаха ёhотой.

Б. ЗОНХОЕВ, ВКП(б)-гэй Обкомой малажалай таhагые даагшын орлогшо.

(Үргэлжэлэл. Эхининь «Б. М. Үнэнэй» январиин 16, 17, 20, 21, 22 ба 31-эй номернуудта).

Хорёод лэ һаяхан хүрэжэ ядажа ябатараа,
Хоер жэлээр армида хүбүүжэнэй мордоо һэн.
Үргэжэ тэнжөэһэн ганса хүбүүгээ хүлеэжэ,
Үдэр сагые үнгэргэжэ ядан сайгаабди,
Армиһаа хүбүүмнэй бусажа ерээд колхоздоо,
Ажал хүдэлмэридэ малтаалгай бэрхэ ябаа һэн.
Хурим түрэ нааданайнь үдэрөөр тохёолдожо,
Хорото дайсан муухай дайгаар добтолоо һэн.
Сэнходо ошожо газаашаа Санжит харана ха.
Сог улаан огторгойн мүшөд ялалзана.
Хүмаг айлнуудай үни унтаһые харахадаа,
Харанхы буландаа дулаан хүнжэлдөө шургана ха.
Харанхы һүнииө үнгэргэжэ ядан гансааран,
Хандама үйтай хүбүүтээ тэбэрин һууна ха.
Хоёр нюдэдтэнь уйдхарай галхан үзэгдэжэ,
Хоптор сэдьхэлынь гэнтэ юундэшье уйтарнаб.
Аюулта дайн соо ябаһан инаг Цыремни,
Арбаад һара гансашье бэшэт эльгээбэгүй.
Арбаад һара баруун тээшэ харабаби.
Арбаад һара гашуун нёлбоһоо адхабаби.
Али Цыремни дайнай галта шуурган соо
Аюулда дайрагдажа, намдаа харагдахаяа болибо гүш?

«Энэ дэмы, дэмы!»—гэжэ шэбэнэнэ ха.
Энээндэ огто этигэхэгүйб гэжэ шиидэнэ ха.
Хүндэтэ Цыремни хаана мүнөө ябанабши?
Хаана мүнөө унтахаяа нүхэдөөрөө хэбтэнэбши?
Али юугээр шамаяа бишни гомдохоогообиб?
Али нихэдээ намаяа мартаад ябана гүш?
Амиды ябанаш, би шамаяа хараналби.
Ашата Цыремни, би шамаяа хүлеэнэлби,
Муухай зэрлигүүд, шуһата шолмос дайсадууд,—
Муу ёрото немецүүд биленниие хахасуулаа
Үнэтэ Цыренэйнгээ эльгээһэн ганса бэшэгые,
Үбсүүндээ зүрхэндөө шангаар хашажа тэбэринэ.
Хирэгүй сагаахан сэбэр торгондо орёожо,
Бэедээ ойрохон подушка доро хадагална.
Унтаха гэхэдэнь угта нойрынь хүрэнэгүй.
Уйдхартай һалхин сонхынь ойгуур уухилна.
Цыренэй ерээд сонхо тоншожо байһандал,
Саһата һалхин яруу баатайгаар наяргана
Үдэнэй шэбхэ гэнтэ өөрөө үргэгдөөд,
Үнэтэ Цыренинь орёһоп шэнги болоно ха.
Хара хүрин пэрүүн шарайтай, өнсэбхилөөд,
Хандамадаа Цыренинь бусаһан шэнги болоно ха
Харгын тооһо, дариин утаа шэнгээһэн,
Хара борохон шинелээ гэнтэ тайлажархёод,
Хүбүүгээ гараараа толгой дээрээ үргэсэгөөн
Хөөрэхэн хасартань таалаһан шэнги һэнагдаба.
Хандамын зүрхэн шанта—шанта сохилжо.
Харанхы гэрэйнтээ баруун буланда хэбтэнэ ха
Эгээ хэшье хажуудань ерээд байбагүй.
Эсэһэн эхэ, эсэгэ хоёрынь хурхирнад.
Сэдьхэл зүрхэндэнь амар сүлөө үгэлэгүй,
Сээжынь һэжэгүүд дахяад шангаар сохилно.
«Хандама Цыреплээ бэшэг мүнөө бэшыша,
Хаанашье ябаа һаань олохол»! гэжэ сохилно.
Саарһа гуурһа стол дээрэһээ асаржа,
Цыреплээ бэшэхэсэ лампа дэнгээ бадараапа.
Сэсэн дулаан үгэнүүдшье һанагдажа үгэнэгүй.
Сэдьхэл зүрхэнһөө һанаа алдан эхилнэ:
«Инаг Цыремни»! Түрэл һайхан нютагһаа,
Илдам нүхэрэй халуун зүрхэнһөө бэшэнэлби.
Алтан дэлхэйдэ амгалан мэндэ ябааша,
Аба эжыншни амар мэндые дуулгачалби.
Арбан дүрбэн удаан һаранудай үнгэрбэшье,
Арайл гансахан бэшэг намдаа эльгээгээяши!
Харанхы һүнишье амаржа унтаха аргагүйл,
Хайрата шамаяа нюдэндөө хаража һуугабби.
Инаг Цыремни!.. Ши намтаа харагдажа,
Иргүү дулаахан үгэсэ хэлэхэ ёһотойлши!
Эды өхөөр хүлеэжэ һууһыемни һанажа ши,
Энтээ, намдаа, бусажа ерэхэ ёһотойлши!
Нарай хүбүүтээшье гартаа барижа таалаагүйш.
Намтаяа, Цыремни, оройдоол арбаад хоноолши.
Хэлэхэеэ хүсэһөө үгэсэшье шамдаа хэлээгүй
Хэлэшэгүй гомдолтойгоор шамаяа холо
алдажархёоб.
Харанхы һүниингөө зүүдэндэшье шамтаяа
уулзахагүйдөө,
Харатай дайсадта баригдашоо гэжэ һанадагби.
Тиигэжэ һанахадаа сэдьхэл зүрхөө баридаггүйб,
Тэнгэриин толотожо үдэр болтор уйладагби.
Үгы, Цыремни! Энээндэ огтошье этигэхэгүйб!
Үнэн нүхэрни! Ши намдаа бусахалши.
Ханилһан Хандамымни нүгэлтүй арюун
дурлалынь,
Халуун һомонһоо далдалха гэжэл найдаарай!
Уршагта дайсанһаа ороноо сүлөөлөөд
бусахадаашни,
Урдынхидаа адляар, урдынхиһаа үлүүгээр
жаргахабди.
Үнэншэ шиниингээ илалтатай бусаһанай баярта
Үржэлтэ газарайнгаа хүдэлэн доһолосо
найрлахабди.
Шиниингээ хажууда автомат буутай ябаашьегүй
һаа
Шиниингээ дайсантай ажалайнгаа жадаар
дайлалданалби.
Амраг шамдаа хэзээдэшье туһалхалби!—нигэжэ
Амиды наһэнайнгаа бүхы жаргалаар
тангаригланаб.
Талха хилээмэ хазаха бүридөө, Цыремни,
Тарижа Хандамамни ургуулаа гэжэ һанаарай!
Амтатай тоһо эдихэ бүридөө, инагни,
Амраг Хандамамни эльгээгээ гэжэ баясаарай!
Арюун зүрхыешни харанхы һэжэг бү дайраг,
Амиды хэнэйшье һайхан үгэдэ төөрихэгүйб.
Бузар алууршадһаа газар ороноо сүлөөлөөд,
Бусажа ерэхэдэшни шамаяал хүлеэн угтахалби
Зай нигэд, бэшэгээ бишни дүүргэхэмни,
Заблатай сүлөөтэй һаа харюу намдаа бэшыш даа!
Үнөп шэниингээ хоёрдохи үнэтэ бэшэгые
Үдэр һүнигүй хүлеэжэ бишни ябапалби».
Эжы абадаа харуулантуйгөөр, Хандама,
Инмэ дэлгэрэнгы бэшэг бэшэжэ дүүргэбэ.
Унтаһан аба эжы хоёроо һэрюулэнгүй,
Уйлаһан хубүүгээ дары түргэн һамааруулна.
Анха түрүүнэйнь хуушан адресаар эльгээгээшье
һаам.
Абажа бэшэгыемни ашата Цыремни баясуужа,
Энээнһээ урдахи бэшэгүүдэймни хүрэжэ
ошоошьегүй һаа
Энэл бэшэгни, түргэн хүрэжэ ошсорой!

VI

Хүнэй дайсан галзуу Гитлер дээрмэшэн,
Хүндөөр шархатаһан ан шэнги галзуурна.
Уршагта гөлжын муухай хантираа гаргажа.
Усалта дайсал һүүлэйгээ хүсые элигээбэ.
Ганса эбэртэ буханууд шэнги танкнууд,
Газар онгирхон үхэлөө бэлэрэн ойртонод.
Хара түмэр мэлхэй шэнги хахиналдан,
Хата жалгын хүбөө тойрон ойртонод.
Һүниин тэнгэрииө шуһата дүлөөр толотуулан,
Һүртэ байлдаан хоёр үдэр үргэлжэлөө.
Хоёр үдэр галаар амилан добтолоод,
Хорото дайсадай шадал хүсэн шэнтэрээ.
Шэрэм танк, самолёт, мотор олоптой,
Шэлэдэг эрхим хүсэтэ манай дивизинүүд.
Үлэнхэ алууршадые хюдахын зоритоор хатуужан.
Үргэн фронтоор баруулжаа дабхижа эхилээ.
Хурдан морито Сибириин суута баатарнуудай,
Хурса һэлмэнүүд наранда толотон сахилгаална.
Алдарта агуу советскэ мэргэн артиллери
Алууршадай хүсыо һүнөөхэ галаа түргэдхөө.
Баатар армиин һүртэ ехээр добтолходо,
Бахардан мэгдэһэн дайсад шамдуу тэрьедэнэ.
Уланхадан гүйлдэһэн таһархай бүлэгүүдыень
партизанууд,
Угтажа абаад хатуу судынь зохёогоо.
Улаан Армиин галта минэһээ холодоошье һаань,
Урданнь партизанай хүндэ «шидамууд»
хүлеенэ.

(Үргэлжэлэлынь хожом гараха).

Бишиихан фельетон

Улаахан хүбүүн улаа нэхэжэ ошоһоор ошон ошобо

Бэгсэргэһээ бээрэг шубуун үгы юм. Тэдэ «одоол мүнөө һүни яһад гэрээ барихабди» гэжэ үбэлэй һүнинүүдһээ һүрдэн байдаг тэжэ бурят арадай дунда хэлсэдэг. Тэдэ, Бэгсэргэ шубууд үнэн дээрээ январиин ян гэмэ ямаршье хүйтэнүүдые тэсэжэ гарадаг байна.

Бэгсэргэ шубуудһаа бүришье бээрэг зарьмашууд эндэ тэндэ, илангаяа городой агитпункт болон витринэнүүдээр ябажа ябадаг гээшэ ха гэжэ һанамаар.

Манай Улан-Удэдэ, гүрэнэй театрай хажуудахи талмай дээрэ шэмэгдэһэн сөрөг дайнуудай ябуулгануудые харуулһан ехэ картын байдагые хүн бүхэн мэдэнэ.

Городой гол улицаар ябаашад хэрэг ажалдаа хэды яаралтайшье һаа 2—3 минута соо энэ карта хаража зогсодог гуримтай.

Энэ дэмы бэшэ. Юундэб гэхэдэ, илалтата Улаан Армиин үдэр үдэрэй түүхэтэ илалтанууд манай советскэ гражданин бүхэнэй бултанай хабаадалсаһан өөрынь илалта болоэлсоно. Улаан Армиин илалта—манай советскэ патриот бүхэнэй илалта байһан дээрэһээнь энэ ушар гайхалгүй.

Гэбэшье, энэ карта дээрэхи «дайнай ябадал» фронт дээрэ боложо байгаа дайнай ябадалһа тоншье ехээр гээгдэдэг юм. Жа шээлхэдэ, Польшын столица Вар шаваһаа нилээд саана байда Лодзь городэй сүлөөлэгдэһэн үдэ һөө хойшо 6—7 хоног үнгэрбэ шье, манай карта дээрэхи Лод городто январиин 25 болто «немецүүд байһаар лэ» байһа юм.

—«Улаан Армиин галта хү сөөр сүлөөлһэн городуудта үд бүри туг хадхажа гараа даарах һаа бэрхэшээтээ гү?»—гэ зарьман хэлсэдэг.

«Үдэр бүри олон бишиих тугуудые хадхажа гараа даара хаар, Берлин городой абтаха нэгэ ехэ туг гансата хадхажа хихаяа һанаа гээшэ» гэжэ зар ман шогэлнод.

«Энэ хэнэй уялгада орохо н хэб?» гэжэ зарим хүнүүдэ асуухада: «мэдэхэ юумэ үгы Улаахан хүбүүн улаа нэхэ ошоһоор ошон ошэо» гэжэ хэ сээд зонууд урмагүй саашаа ошодог.

Үнэхөөрөөшье, хүйтэн жаба һаа айдаг тиимэ бээрэг пэгэ хү байгаа гээшэ хаб? гэжэ элдо мэдэгдэхэшьегүй һаань үшөө н гэ удаа асууя.

Һонирхогшодой нэгэ

БМАССР-эй советскэ уранзохеолшодой Союзда

Январиин 30-да БМАССР-эй Советскэ Уранзохёолшодой Союз орденто поэт Цэдэн Галсановай «Павел Балтахинов» гэһэн шэнэ зохёолой уншалга эмхидхэбэ.

Эндэ РСФСР-эй искусствын габьяата ажал-ябуулгаша орденто Н. Г. Балдано, пэдүүд Иннокентий Ким, Алексей Уланов, Чимит Цыдендамбаев ба композитор Аюшеев гэгшэд байлсабад. Мүн Бурмонгизай хүдэлмэрилэгшэд ба һонирхожэ ерэһэн бусад хүнүүд хабаадалсаба.

Эндэ суглараашад поэт Цэд Галсановай шэнэ зохёолые ехэх һонирхолтойгоор шагнажа, һан һан һанамжануудаа ехэ халуу наар шүүмжэлэн хэлэбэд.

Арад зонойнтоо эрхэ сүлөөгэ түлөө гайхамшаг һайхан ами н һаяа үгэһэн бурят-монгол арада эрхим хүбүүн Павел Балтахин тухай тон түрүүшын ба эгэ һайн зохёол бэшэгдэбэ г жэ тэмдэглэбэд.

Харюусалгата редакторай орлогшо Д. ЛУБСАНОВ

Ленинэй орденто Гүрэнэй Бурят-Монголой
ХҮГЖЭМТЭ ДРАМЫН ТЕАТРТА

Февралиин 2-то
Цыденжапов ба Шадаев
гэгшэдэй зохёоһон
„БАИР“
гэжэ 3 акттай хүгжэмтэ драма.

Февралиин 3-да.
Чайковскиин
„Евгений Онегин“
гэжэ 7 картинатай, 3 акттай оперо.

Февралиин 4-дэ.
Шиллерэй
„Муу мэхэ ба инаг дуран“
гэжэ 5 акттай трагеди табигдаха.

Февралиин 6-да.
Чайковскиин
„Евгений Онегин“
гэжэ 7 картинатай 3 акттай оперо.

Үдэшын 8 час 30 минутада эхилхэ.

Кассань үдэрэй 2 часһаа үдэшын 9 час хүртэр нээлгэтэй байха.

Билетүүд бүхы соносхогдоһон зүжэгүүдтэ нэгэ доро худалдагдаха.

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 35, ТЕЛЕФОНЫ: ответ. редактора—23, АТС—180; зам. ответ. редактора—7-89; ответ. секретаря—3-23; отделов. партийной жизни и промышленности—7-89, сельского хозяйства—6-03, писем и переводов—6-03 (2 зв.); объявлений—2-64 (2 зв.).

Н—00281. Типография Государственного газетного издательства при СНК БМАССР. Тираж 5500.